Uradni list
Evropske unije

SL
Serija C

C/2026/2957

1.6.2026

SPOROČILO KOMISIJE

Objava skupnega števila pravic v obtoku v letu 2025 za namene rezerve za stabilnost trga v okviru sistema EU za trgovanje z emisijami

(C/2026/2957)

1. Uvod

Leta 2015 sta Evropski parlament in Svet sprejela Sklep (EU) 2015/1814 ([1]) (v nadaljnjem besedilu: sklep o rezervi za stabilnost trga) o vzpostavitvi rezerve za stabilnost trga (v nadaljnjem besedilu: rezerva) kot dela sistema EU za trgovanje z emisijami (EU ETS), vzpostavljenega z Direktivo 2003/87/ES ([2]) (v nadaljnjem besedilu: direktiva o EU ETS). Rezerva za stabilnost trga deluje od leta 2019. Njen namen je preprečiti strukturni presežek pravic na trgu ogljika EU, ter s tem tvegati, da EU ETS ne bi dal signala za naložbe, ki je potreben za doseganje cilja EU glede zmanjšanja emisij. Cilj rezerve je tudi povečati odpornost EU ETS na neravnovesja med ponudbo in povpraševanjem, da bi lahko trg ogljika EU nemoteno deloval.

V skladu s členom 1(4) sklepa o rezervi za stabilnost trga Komisija vsako leto objavi skupno število pravic v obtoku za preteklo leto. Ta številka določa delovanje rezerve, tj. ali se pravice umaknejo iz količine pravic za prodajo na dražbi in vključijo v rezervo ali se sprostijo iz rezerve in prodajo na dražbi. Letna objava skupnega števila pravic v obtoku je torej pomembna značilnost rezerve za stabilnost trga in EU ETS.

Komisija je 28. maja 2025 objavila skupno število pravic v obtoku za leto 2024, ki je znašalo 1 148 049 585 pravic ([3]). To je pomenilo, da je bilo treba od 1. septembra 2025 do 31. avgusta 2026 v rezervo vključiti 275 531 900 pravic. Število pravic v rezervi, ki so bile razveljavljene 1. januarja 2025, je znašalo 270 506 086.

To sporočilo je deseta objava skupnega števila pravic v obtoku in zadeva leto 2025. Podrobno opisuje osnovni izračun in število pravic, ki bodo vključene v rezervo od 1. septembra 2026 do 31. avgusta 2027.

2. Delovanje rezerve za stabilnost trga

Rezerva za stabilnost trga deluje samodejno, kadar je skupno število pravic v obtoku zunaj vnaprej določenega razpona. Pravice se umaknejo iz količine pravic za prodajo na dražbi in vključijo v rezervo, če skupno število pravic v obtoku presega 833 milijonov. Stopnja vključitve v rezervo je določena na 24 % skupnega števila pravic v obtoku, kadar je to število večje od 1 096 milijonov. Če je skupno število pravic v obtoku med 833 milijoni in 1 096 milijoni, je količina pravic za vključitev enaka razliki med skupnim številom pravic v obtoku in 833 milijoni. Če je skupno število pravic v obtoku manjše od 400 milijonov, se iz rezerve sprosti 100 milijonov pravic in se jih proda na dražbi. Pravice se vključijo v rezervo ali se iz nje sprostijo v roku 12 mesecev. Od maja 2023 naprej pravice v rezervi, ki presegajo 400 milijonov, niso več veljavne. Komisija je 1. aprila 2026 predložila zakonodajni predlog za spremembo sklepa o rezervi za stabilnost trga, da se prenehanje veljavnosti odpravi ([4]). Za obdobje pred začetkom veljavnosti te spremembe je primerno, da se število pravic, ki se vključijo v rezervo, še naprej izračuna v skladu s členom 1(5) sklepa o rezervi za stabilnost trga. Za vsak mesec, ki preteče, se ena dvanajstina tega števila pravic vključi v rezervo. To je v skladu z načinom delovanja rezerve od prvega leta njenega delovanja.

([1]) Sklep (EU) 2015/1814 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 2015 o vzpostavitvi in delovanju rezerve za stabilnost trga za sistem Unije za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov in spremembi Direktive 2003/87/ES (UL L 264, 9.10.2015, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1814/oj).

([2]) Direktiva 2003/87/ES evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ESBesedilo velja za EGP (UL L 275, 25.10.2003, str. 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj).

([3]) Sporočilo Komisije – *Objava skupnega števila pravic v obtoku v letu 2024 za namene rezerve za stabilnost trga v okviru sistema EU za trgovanje z emisijami* (UL C, C/2025/3180, 4.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3180/oj).

([4]) Predlog za sklep Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Sklepa (EU) 2015/1814 glede odprave prenehanja veljavnosti pravic v rezervi za stabilnost trga, COM(2026) 153 final.

V skladu s členom 1(5) sklepa o rezervi za stabilnost trga in s tem sporočilom se bo zato 24 % skupnega števila pravic, ki so bile v obtoku 31. decembra 2025, ali razlika med skupnim številom pravic v obtoku in 833 milijoni vključila v rezervo v dvanajstmesečnem obdobju, ki se začne 1. septembra 2026. Ustrezna količina pravic bo odšteta od količin za prodajo na dražbi držav članic EU, treh držav Evropskega gospodarskega prostora – Evropskega združenja za prosto trgovino (Islandija, Lihtenštajn in Norveška) in Združenega kraljestva v zvezi s proizvodnjo električne energije na Severnem Irskem. Te pravice bodo odštete v skladu z deleži teh držav na dražbi.

V skladu s členom 1(5) sklepa o rezervi za stabilnost trga se do 31. decembra 2030 pri določanju ustreznih deležev za namene rezerve za stabilnost trga ne bodo upoštevale pravice, razdeljene za namene solidarnosti in rasti v EU ETS ([5]).

3. SKUPNO ŠTEVILO PRAVIC V OBTOKU

V skladu s členom 1(4) sklepa o rezervi za stabilnost trga je skupno število pravic v obtoku za dano leto „skupno število pravic, ki so bile izdane v zvezi z napravami in ladjarskimi družbami in niso bile vključene v rezervo v obdobju od 1. januarja 2008, vključno s številom pravic, ki so bile v navedenem obdobju izdane na podlagi člena 13(2) Direktive 2003/87/ES, v različici, ki velja na dan 18. marca 2018, ter pravic do uporabe mednarodnih dobropisov, ki jih naprave uveljavljajo v okviru EU ETS, do 31. decembra danega leta, od katerega se odštejejo skupne tone preverjenih emisij naprav in ladjarskih družb v okviru EU ETS med 1. januarjem 2008 in 31. decembrom istega danega leta in vse pravice, ki so bile ukinjene v skladu s členom 12(4) Direktive 2003/87/ES“.

Skupno število pravic v obtoku, ki so pomembne za delovanje rezerve za stabilnost trga, se torej izračuna po posodobljeni enačbi:

skupno število pravic v obtoku = ponudba – povpraševanje

Ta dva elementa izračuna sta podrobno opisana v tem sporočilu. Pregled vseh podatkov je predstavljen v preglednici na koncu dokumenta.

Prvi odstavek člena 1(4a) sklepa o rezervi za stabilnost trga navaja, da „[o]d leta 2024 izračun skupnega števila pravic v obtoku v katerem koli letu vključuje skupno število pravic, izdanih v zvezi z letalstvom, in skupne tone preverjenih emisij iz letalstva v okviru EU ETS, ne pa tudi emisije iz letov na progah, zajete z izravnavo in izračunane na podlagi člena 12(6) Direktive 2003/87/ES, med 1. januarjem 2024 in 31. decembrom istega danega leta“.

EU ETS zajema emisije iz dejavnosti pomorskega prometa od 1. januarja 2024. Število pravic, izdanih ladjarskim družbam, in preverjene emisije ladjarskih družb od 1. januarja 2024 do 31. decembra 2025 so zato vključeni v izračun skupnega števila pravic v obtoku za leto 2025. Drugi odstavek člena 1(4a) sklepa o rezervi za stabilnost trga določa, da se „[z]a izračun skupnega števila pravic v obtoku [...] šteje, da so bile pravice, ki se ukinejo na podlagi člena 3gb Direktive 2003/87/ES, izdane“.

Ponudba

Ponudbo pravic na trgu ogljika v EU sestavlja naslednje:

— pravice, shranjene ([6]) iz druge faze EU ETS (2008–2012), ki so skupaj znašale 1 749 540 826 ([7]);

— pravice, ki so bile brezplačno dodeljene od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2025 ([8]), vključno s pravicami, dodeljenimi iz rezerve za nove udeležence. Teh pravic je 9 229 697 547;

([5]) V skladu s členom 10(2)(b) Direktive 2003/87/ES.

([6]) Pravice, izdane v drugi fazi EU ETS (2008–2012), ki niso bile predane za kritje preverjenih emisij ali ukinjene, so bile shranjene za uporabo na začetku tretje faze EU ETS (2013–2020). Te pravice so bile izbrisane, hkrati pa je bilo v tretji fazi ustvarjeno enako število pravic. Zato to število predstavlja točno število pravic ETS v obtoku na začetku tretje faze EU ETS.

([7]) COM(2015) 576 – Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu Poročilo o napredku podnebnih ukrepov, ki vključuje poročilo o delovanju evropskega trga ogljika in poročilo o pregledu Direktive 2009/31/ES o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida.

([8]) V skladu s členom 1(4a) sklepa o rezervi za stabilnost trga se za letalstvo upoštevajo brezplačno dodeljene pravice za obdobje od 1. januarja 2024 do 31. decembra 2025.

— pravice, prodane na dražbi od 1. januarja 2013 ([9]) do 31. decembra 2025 ([10]), in pravice, uporabljene za namene prilagodljivosti v obdobju 2021–2025 v skladu s členom 6 Uredbe (EU) 2018/842 ([11]) (v nadaljnjem besedilu: uredba o porazdelitvi prizadevanj). Glede na poročila o dražbah v skupnem dražbenem sistemu in ustreznih samostojnih dražbenih sistemih ([12]) je količina pravic, prodanih na dražbi, vključno s tistimi, ki so bile prodane na zgodnjih dražbah, znašala 8 779 406 500 ([13]). Tej količini je treba v okviru prilagodljivosti iz člena 6(2) uredbe o porazdelitvi prizadevanj ([14]) dodati 36 984 541 pravic;

— pravice, monetizirane za namene programa NER300. Evropska investicijska banka je monetizirala skupno 300 000 000 pravic;

— mednarodni dobropisi, uveljavljeni v zvezi z emisijami od leta 2013 do 31. decembra 2020 ([15]). Naprave so v zvezi s svojimi emisijami uporabile 497 248 017 mednarodnih dobropisov ([16]);

— v skladu s členom 1(4) sklepa o rezervi za stabilnost trga pravice, vključene v rezervo za stabilnost trga, niso več del izračuna skupnega števila pravic v obtoku.

Povpraševanje

Povpraševanje po pravicah na trgu ogljika EU vključuje skupne preverjene emisije subjektov, ki morajo izpolnjevati obveznosti, od 1. januarja 2013 ([17]) do 31. decembra 2025 ([18]), ki znašajo 19 568 644 185 ton ([19]), in 739 044 pravic, ki so bile v tem obdobju ukinjene v skladu s členom 12(4) direktive o EU ETS.

SKUPNO ŠTEVILO PRAVIC V OBTOKU

Glede na navedeno je v obtoku leta 2025 skupaj 1 023 494 202 pravic.

Imetja rezerve za stabilnost trga

Po razveljavitvi pravic 1. januarja 2025 je v rezervi ostalo 400 000 000 pravic.

([9]) Ta številka vključuje t. i. zgodnje dražbe, tj. pravice, veljavne za tretjo fazo EU ETS (2013–2020), ki so se prodale na dražbi pred 1. januarjem 2013.

([10]) V skladu s členom 1(4a) sklepa o rezervi za stabilnost trga in glede na to, da EU ETS zajema dejavnosti pomorskega prometa od 1. januarja 2024, se za letalstvo in ladijski promet upoštevajo pravice, prodane na dražbi od 1. januarja 2024 do 31. decembra 2025.

([11]) Uredba (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma ter o spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 (UL L 156, 19.6.2018, str. 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/842/oj).

([12]) Zapisnika o prodaji na javni dražbi: European Energy Exchange (EEX) in Intercontinental Exchange (ICE).

([13]) V tej številki je vštetih 514 000 pravic, ki niso bile prodane na dražbi zaradi prostovoljne ukinitve pravic s strani Nemčije. Glej: https://climate.ec.europa.eu/news-other-reads/news/notification-germany-voluntary-cancellation-allowances-eu-ets-plants-closed-2023-2025-05-05_en?prefLang=sl.

([14]) Uredba (EU) 2018/842 vzpostavlja enkratno določbo o prilagodljivosti, v skladu s katero lahko države EU v obdobju 2021–2030 skupaj ukinejo do 100 milijonov pravic iz EU ETS, da bi dosegle svoje cilje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov iz te uredbe. Določba o prožnosti zadeva države EU, katerih cilji znatno presegajo povprečje EU in njihov stroškovno učinkovit potencial za zmanjšanje emisij, ter države EU, ki leta 2013 industrijskim obratom niso brezplačno dodelile nobenih pravic iz EU ETS. Pravice iz količine za prodajo na dražbi zadevne države EU se ukinejo v skladu s členom 10 direktive o EU ETS. Ukinjene pravice se štejejo za pravice iz EU ETS v obtoku pri določanju skupnega števila pravic v obtoku za namene rezerve za stabilnost trga v danem letu.

([15]) Mednarodnih dobropisov ni mogoče uporabljati za zagotavljanje skladnosti od leta 2021.

([16]) Na podlagi izvlečka iz registra Unije z dne 1. aprila 2026. Ti mednarodni dobropisi zadevajo samo tiste, ki so bili izmenjani za pravice EU v tretji fazi EU ETS (2013–2020). Približno 1,1 milijarde mednarodnih dobropisov, ki jih je bilo mogoče uporabiti neposredno za namene skladnosti v drugi fazi EU ETS (2008–2012), je upoštevanih v številu pravic, shranjenih iz druge faze.

([17]) Ustreza preverjenim emisijam v obdobju 2008–2012 (druga faza), glej opombo 6.

([18]) V skladu s členom 1(4a) sklepa o rezervi za stabilnost trga in glede na to, da EU ETS zajema dejavnosti pomorskega prometa od 1. januarja 2024, so za letalstvo in ladijski promet vključene preverjene emisije od 1. januarja 2024 do 31. decembra 2025.

([19]) Skupne preverjene emisije temeljijo na podatkih, pridobljenih 1. aprila 2026 iz registra Unije in švicarskega registra ETS za emisije, zajete v EU ETS, operatorjev zrakoplovov pod švicarsko upravo. Ta podatek vključuje preverjene emisije, sporočene do 31. marca 2026, tj. roka za poročanje v okviru EU ETS. Emisije, sporočene po tem datumu, torej niso upoštevane v navedenem skupnem številu.

V skladu s sporočili o skupnem številu pravic v obtoku v zadnjih letih so bile v rezervo vključene naslednje količine pravic:

— 177 877 841 pravic od 1. januarja 2025 do 31. avgusta 2025 ([20]);

— 91 843 970 pravic od 1. septembra 2025 do 31. decembra 2025 ([21]).

Na dan 1. januar 2026 je bilo v rezervi za stabilnost trga 400 000 000 pravic.

4. **Zaključek**

V skladu s sklepom o rezervi za stabilnost trga bo v rezervo za stabilnost trga v dvanajstmesečnem obdobju od 1. septembra 2026 do 31. avgusta 2027 skupaj vključenih 190 494 202 pravic.

Delovanje rezerve za stabilnost trga od septembra 2027 do avgusta 2028 bo določeno z objavo skupnega števila pravic v obtoku naslednje leto.

Pregled

Ponudba	
(a) Pravice, shranjene iz druge faze (2008–2012)	1 749 540 826
(b) Brezplačne pravice, dodeljene od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2025, vključno iz rezerve za nove udeležence (NER)	9 229 697 547
(c) Pravice, prodane na dražbi od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2025, vključno s tistimi, ki se prodajajo na zgodnjih dražbah	8 779 406 500
(d) Pravice, uporabljene za prilagodljivost v obdobju 2021–2025, v skladu s členom 6 Uredbe (EU) 2018/842	36 984 541
(e) Pravice, monetizirane za namene programa NER300	300 000 000
(f) Mednarodni dobropisi, uporabljeni v zvezi z emisijami od leta 2013 do 31. decembra 2020	497 248 017
Vsota (ponudba)	20 592 877 431
Povpraševanje	
(a) Preverjene emisije (v tonah) v okviru EU ETS od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2025	19 568 644 185
(b) Pravice, ukinjene v skladu s členom 12(4) Direktive 2003/87/ES do 31. decembra 2025	739 044
Vsota (povpraševanje)	19 569 383 229
SKUPNO ŠTEVILO PRAVIC V OBTOKU	1 023 494 202

([20]) Sporočilo Komisije *Objava skupnega števila pravic v obtoku v letu 2023 za namene rezerve za stabilnost trga v okviru sistema EU za trgovanje z emisijami* (UL C, C/2024/3415, 3.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3415/oj). V skladu s točko 4 tega sporočila je bilo v rezervo za stabilnost trga v obdobju od 1. septembra 2024 do 31. avgusta 2025 vključenih 266 816 768 pravic. Količina za obdobje od 1. januarja do 31. avgusta 2025 je znašala 177 877 841 pravic.

([21]) C/2025/3180, kot je navedeno v opombi 3. V skladu s točko 4 tega sporočila se v rezervo za stabilnost trga v obdobju od 1. septembra 2025 do 31. avgusta 2026 vključi 275 531 900 pravic. Količina za obdobje od 1. septembra do 31. decembra 2024 je znašala 91 843 970 pravic.